

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та обліку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Бухгалтерський облік в торгівлі

(повна назва навчальної дисципліни)

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр
молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору 2018

галузі знань

07 Управління та адміністрування
шифр і назва галузі знань

спеціальності

071 Облік і оподаткування
шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Облік і оподаткування
назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова
обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Клімович Ірина Миколаївна,
старший викладач кафедри економіки та
обліку

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада
повністю, науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

І. М. Клімович
ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Гриневич Людмила Володимирівна,
завідувачка кафедри економіки та обліку,
доктор економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада
повністю, науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

Л. В. Гриневич
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та обліку

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 2.

Зав. кафедри

підпис

Л. В. Гриневич
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

Р. А. Чемчикаленко

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в торгівлі» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань та фахових компетентностей щодо організації та методики ведення бухгалтерського обліку наторговельних підприємств.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система організації бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в торгівлі» ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік у державному секторі», «Економіко-математичне моделювання», «Виробнича практика» та є основою для подальшого засвоєння навчальних дисциплін таких як «Звітність бюджетних установ», Підготовка до кваліфікаційного екзамену.

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути критичним та самокритичним;

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК 3. Здатність працювати в команді;

ЗК 4. Здатність працювати автономно;

ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 9. Навички здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища;

ЗК 10. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій;

ЗК 11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці;

ФК 2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;

ФК 3. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення;

ФК 4. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;

ФК 5. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень;

ФК 6. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;

ФК 7. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості;

ФК 8. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів;

ФК 9. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування;

ФК 10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків;

ФК 11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

ПРН 2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;

ПРН 3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;

ПРН 6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності;

ПРН 7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах;

ПРН 8. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації;

ПРН 9. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств;

ПРН 10. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури;

ПРН 11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності;

ПРН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування;

ПРН 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування;

ПРН 14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії;

ПРН 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві;

ПРН 16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності;

ПРН 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття;

ПРН 18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві;

ПРН 19. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища;

ПРН 20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом;

ПРН 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;

ПРН 22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ПРН 23. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення роботи підприємств торгівлі та обліку їх діяльності

Торговельна діяльність та її нормативно-правове регулювання. Поняття запасів в підприємствах торгівлі, ознаки їх класифікації. Умови визнання товарних запасів. Формування цін на товари при їх

оприбуткуванні. Оцінка товарних запасів при вибутті. Рахунки з обліку товарних запасів та облікові реєстри.

Тема 2. Облік товароруху на підприємствах оптової торгівлі

Документальне оформлення руху товарів на підприємствах оптової торгівлі. Оформлення перевезення товарів. Порядок приймання та оформлення товарів, що надійшли. Синтетичний облік руху товарів в оптовій торгівлі. Облік надходжень товарів на склади. Облік реалізації товарів в оптовій торгівлі. Облік операцій товарного кредиту.

Тема 3. Облік товароруху на підприємстві оптової торгівлі

Документальне оформлення руху товарів на підприємствах роздрібно́ї торгівлі. Оформлення надходження товарів на підприємство роздрібно́ї торгівлі. Звітність матеріально відповідальних осіб про рух товарів в підприємствах роздрібно́ї торгівлі. Синтетичний облік руху товарів в роздрібній торгівлі. Облік надходжень товарів на підприємства роздрібно́ї торгівлі. Облік реалізації товарів в підприємствах роздрібно́ї торгівлі. Поняття роздрібного товарообороту. Облік собівартості реалізованих товарів і торгової надбавки, що до них відноситься.

Тема 4. Особливості обліку товарних операцій в комісійній торгівлі

Загальні положення здійснення комісійної торгівлі. Порядок приймання товарів на комісію та оформлення документації. Уцінка прийнятих на комісію товарів. Оформлення продажу комісійного товару та звітності. Облік операцій з продажу комісійних товарів. Порядок встановлення комісійної винагороди та її облік. Терміни реалізації прийнятого на комісію товару та умови його уцінки та переоцінки. Облік продажу товарів на умовах комісії у комітента. Облік продажу товарів на умовах комісії у комісіонера.

Тема 5. Облік інших операцій з товарами

Облік вибуття товарів за різними напрямками (крім продажу). Облік повернення товарів. Оцінка та відображення в обліку безоплатно отриманих товарів сторонньому підприємству. Облік руху товарів в результаті здійснення інвестицій. Торгові знижки та їх облік. Облік бартерних (товарообмінних) операцій. Облік переоцінки товарів. Дооцінка товарів. Джерела списання суми уцінки товарів в оптовій і роздрібній торгівлі.

Тема 6. Облік операцій з тарою

Поняття тари та її види, порядок використання. Документальне оформлення операцій з тарою. Оцінка тари та її аналітичний облік. Облік руху тари. Особливості обліку склотари в оптовій і роздрібній торгівлі.

Тема 7. Інвентаризація товарних запасів і облік її результатів в торгівлі

Загальні положення щодо проведення інвентаризації товарних запасів в торгівлі. Виявлення та оформлення результатів інвентаризації в оптовій торгівлі. Облік результатів інвентаризації в оптовій торгівлі. Інвентаризація в роздрібній торгівлі: оформлення та визначення результатів. Облік результатів інвентаризації в роздрібній торгівлі.

Тема 8. Облік товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства

Основні положення організації роботи підприємства ресторанного господарства. Порядок позначення роздрібних цін на продукцію і товари в підприємствах ресторанного господарства. Загальні засади ведення бухгалтерського обліку в підприємствах ресторанного господарства. Особливості ціноутворення в підприємствах ресторанного господарства. Зміст і призначення збірників рецептур. Порядок складання калькуляційних карток. Аналітичний облік сировини і товарів. Звітність матеріально відповідальних осіб. Облік виробництва і реалізації продукції і товарів в підприємствах ресторанного господарства. Звітність матеріально відповідальних осіб про рух продуктів і тари на кухні. Синтетичний облік витрат на виробництво та реалізацію готової продукції. Облік виробництва напівфабрикатів та кондитерських виробів. Облік товарів і сировини в кондитерських цехах. Облік товарів у буфетах і дрібно роздрібній торговельній мережі.

Тема 9. Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності

Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності. Умови ліцензування та відповідальність за здійснення торгових операцій без наявності ліцензії. Порядок отримання ліцензії та строк її дії.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Загальні положення роботи підприємств торгівлі .	17	2		2		13												18					18	
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	21	4		4		13												18					18	
Тема 3. Облік товароруху на підприємстві роздрібно торгівлі	21	4		4		13												18					18	
Тема 4. Особливості обліку операцій в комісійній торгівлі	23	4		4		15												18					18	
Тема 5. Облік інших операцій з товарами	22	4		4		14												18					18	
Тема 6. Облік операцій з тарою	22	4		4		14												18					18	
Тема 7. Інвентаризація товарних запасів і облік її результатів в торгівлі	18	2		2		14												22	2		2		20	
Тема 8. Облік товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства	18	2		2		14												24	2		2		20	
Тема 9. Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності	18	2		2		14												24	2		2		20	
Усього годин ECTS/ кредитів	180/6	28		28		124												180/6	6		6		168	

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки					
		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття						28
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						28
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота						
	Самостійна робота студентів						124
	Усього годин						180
Денна скорочена	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна повна	Лекційні заняття						
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття						
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів						
	Усього годин						
Заочна скорочена	Лекційні заняття			4	2		
	Семінарські заняття						
	Практичні заняття			2	4		
	Лабораторні заняття						
	Курсова робота (проект)						
	Самостійна робота студентів			84	84		
	Усього годин			90	90		

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальні положення роботи підприємств торгівлі	Оцінка товарних запасів при вибутті. Рахунки з обліку товарних запасів та облікові реєстри	2			
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	Документальне оформлення руху товарів	2			
	Облік операцій товарного кредиту	2			
Тема 3. Облік товароруку на підприємстві роздрібно́ї торгівлі	Оформлення продажу комісійного товару та звітності.	2			
	Облік реалізації товарів в підприємствах роздрібно́ї торгівлі	2			
Тема 4. Особливості обліку операцій в комісійній торгівлі	Особливості обліку операцій в комісійній торгівлі	2			
	Облік продажу товарів на умовах комісії у комітента	2			
Тема 5. Облік інших операцій з товарами	Облік інших операцій з товарами	2			
	Облік переоцінки товарів. Дооцінка товарів	2			
Тема 6. Облік операцій з тарою	Облік операцій з тарою	2			
	Особливості обліку склотари в оптовій і роздрібній торгівлі	2			
Тема 7. Інвентаризація товарних запасів	Інвентаризація товарних запасів в торгівлі	2			2
Тема 8. Облік товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства	Облік товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства	2			2

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 9. Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності	Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності	2			2
Усього		28			6

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=638>

Лекційний матеріал наведено у [1,3, 5].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальні положення роботи підприємств торгівлі	Оцінка товарних запасів при вибутті. Рахунки з обліку товарних запасів та облікові реєстри	2			
Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі	Документальне оформлення руху товарів на підприємствах оптової торгівлі	2			
	Облік операцій товарного кредиту	2			
Тема 3. Облік товароруху на підприємстві роздрібною торгівлі	Оформлення продажу комісійного товару та звітності	2			
	Облік реалізації товарів в підприємствах роздрібною торгівлі	2			
Тема 4. Особливості обліку операцій в комісійній торгівлі	Особливості обліку операцій в комісійній торгівлі	2			
	Облік продажу товарів на умовах комісії у комітента	2			
Тема 5. Облік інших операцій з товарами	Облік інших операцій з товарами	2			
	Дооцінка товарів	2			

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 6. Облік операцій з тарою	Облік операцій з тарою	2			
	Особливості обліку склотари в оптовій і роздрібній торгівлі	2			
Тема 7. Інвентаризація товарних запасів і облік її результатів в торгівлі	Інвентаризація товарних запасів і облік її результатів в торгівлі	2			2
Тема 8. Облік товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства	Облік товарних операцій в підприємствах ресторанного господарства	2			2
Тема 9. Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності	Облік операцій з ліцензування торговельної діяльності	2			2
Усього		28			6

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=638>

Завдання до практичних занять наведено у [1, 3].

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено у рекомендованій літературі: [1, 3, 8, 9]

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)							Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами							
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6		
2020/2021	60	10	10	10	10	10	10	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)			Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за видами активності			
		вид 1	вид 2		
2019/2020	60	40	20	40	100

Видами активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру є:

Вид 1 – виконання розрахункових завдань.

Вид 2 – тестування за темами.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

– для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи;

– для студентів заочної форми навчання: тестування, виконання розрахункових завдань.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Бухгалтерський облік в торгівлі» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основна література

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : Тернопільський національний університет, 2016. – 480 с.

2. Коцупатрий М. М. Облік і звітність в оподаткуванні у схемах і таблицях : навчальний посібник / М. М. Коцупатрий, С. І. Ковач. – Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2015. – 196 с.

3. Пантелеєв В. П. Звітність підприємств : навчальний посібник / В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко. – Київ : Інформаційно-аналітичне агентство, 2017. – 432 с.

10.2. Допоміжна література

5. Облік на підприємствах торгівлі та ресторанного господарства: навчальний посібник/ Л. В. Нападовська, А. В. Алексєєва, О. А. Бакурова. - Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2006. – 378с

6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> Станом на 29.08.2019 р. – Назва з екрана.

7. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України

№ 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України [база даних].– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>. –Станом на 25.08 2019 р. – Назва з екрана.

8.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 996 від 16.07.1999 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Станом на 29.08.2019р. – Назва з екрана.